საქართ. მემარცხენე სოც.-ფედერალისტთა საშვეიცარიო პარტიის მთავარ კომიტეტის ორგანო

ტრიბუნა

ყოველდღიური საპოლიტიკო-სალიტერატურო გაზეთი „ტრიბუნა“ თვიურად ღირს 45,000 მ. სამგლოვიარო განცხადება პირველ გვერდზე 150,000 მ.; უკანასკნელზე 100,000 მ. კანტორა ღია დილის 8—2 ს. რედაქტორის ნახვა შეიძლება მხოლოდ 11—12 საათამდე. რედაქციის მისამართი—ტფილისი სასახლის ქუჩა № 6, ფოსტის ყუთი № 190, ტელეფონი 10—85.

ფასი 5000 მან.

№ 179

ოთხშაბათი, მარტის 29

1922 წ.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ყოველდღიური გაზეთი

ტრიბუნა

ორგანო მემარცხენე სოციალისტ-ფედერალისტთა საშვეიცარიო პარტიის მთავარი კომიტეტისა.

1922 წლის 1 იანვრიდან თვეში გამოვა ერთ ფურცელ ღირს 120,000 მანეთი. ცალკე ნომერი ყველგან 5000 მანეთი.

უფასოდ გაზეთი აღარავის გაეგზავნება.

ხელის მოწერა მიიღება თვის 1 რიცხვიდან.

რედაქციის და კანტორის მისამართი: ტფილისი, სასახლის ქ. № 6.

ღრმად დამწუხრებულნი: მამა ივანე ალექსანდრეს ძე, დედა თამარი გიორგის ასული ჯანდიერები, ძმები: გიორგი მეუღლით ანასტასია დავითის ასული შვილით ვახტანგი, ნიკოლოზ, კოტე, დები: თიკო, გენო, ნინო, ლიზა და მარიამ ჯანდიერები, სიძეები: ევგენი მენშიკოვი და დიმიტრი ჭიჭინაძე მწუხარებით აუწყებენ მეგობრებს, ნათესავებსა და ნაცნობთ, რომ წლის თავს პანაშვიდი იუნკერის

ილია ივანეს ძე

ჯანდიერის

გადახდილი იქნება ოთხშაბათს, მარტის 29-ს, ვერის წმ. ნიკოლოზის სასაფლაოზე, პანაშვიდის დასაწყისი 5 საათზე.

238

დაიბეჭდა და იყიდება

ლექსები. მეოთხე ტომი.

ი. ბრეიშაშვილი

ქ. შ. წ.-კ. მაღაზიაში.
განათლების კანტორაში.
სტუდენტთა კოო—ში.

ტფილისის აღმასრულებელი კომიტეტის სამმართველოს განყოფილება

ამით საყოველთაოდ აცხადებს,

რომ ყველა ის მოქალაქეები,

რომლებიც უკვე აწარმოებენ ვაჭრობა-მრეწველობას და ამა წლის აპრილის ხუთამდის არ აიღებენ ამის კანონიერ უფლებას, თანახმად ამა წლის იანვრის 14-დან ტფილისის აღმასკომის პრეზიდიუმის № 1 სავალდებულო დადგენილებისა, აპრილის 5-დან სრულიად კარგავენ ქალაქის ფარგლებში ვაჭრობის უფლებას და მათ სასწრაფო წესით ჩამოერთმევათ მაღაზიები ასალ მოიჯარადრებზე გადასაცემათ. იქ აღმოჩენილი საქონელი გაიყიდება საჯარო ვაჭრობით საბინაო ქირის გასანაღდებლად, ხოლო თვით დამნაშავე ვაჭარ-მრეწველები დაისჯებიან ადმინისტრატიული წესით სამართველოს განყოფილების გამგის ხელისუფლებით—6 თვემდე გაასწორებულ სახლში ძოთავსებით ან 25 მილიონი ან. ჯარიმებით.

ტფილისის აღმასკომის სამმართველოს განყოფილება.

საქართველოს საკითხი

წინა წერილებში (იხ. „ტრიბუნა“ №№ 172—174) ჩვენ განვიხილეთ გენუას კონფერენციის მოსალოდნელი შედეგები. ვეხებოდით ისტორიულად დაპირისპირებულ ორ ძალას: ევროპის კოალიციას ანტანტის სახით და საბჭოთა რუსეთს. მოვლენათა მსვლელობის და მათ მიერ საკმაოდ გამოჭვლეფილებულ ტენდენციის მიუდგომელმა ანალიზმმა მიგვიყვანა შემდეგ დასკვნამდე: გენუის კონფერენციას შეუძლია მხოლოდ სანქცია უყოს უკვე მიღწეულ მდგომარეობას. არსებული მდგომარეობა კი ასეთია: საბჭოთა მთავრობამ როგორც იარაღით, ისე საკვირველი ორგანიზატორული ნიჭის გამოჩენით, აგრეთვე საშინაო და საგარეო პოლიტიკის წარმოებით ყველას დაუმტკიცა, რომ ის არამც თუ დღეს არსებული მთავრობაა რუსეთში, არამედ ისიც, რომ მას, გარდა ლეგიტიმური უფლებისა, ყოველნაირი უფლება აქვს დარჩეს ამ პოსტზედ და საამისო ძალაც შესწევს.

ამავე დროს სხვა მოწინააღმდეგე საშინაო ძალებმა ვერც საბჭოთა მთავრობის დამარცხება შესძლეს, ვერც მასთან შერიგება და ვერც რაიმე ორგანიზაციზიული სახის შენარჩუნება. ისინი სრულიად დაიფანტნენ და დაიბნენ.

ასეთ პირობებში ყველასათვის, ვისაც რუსეთთან რაიმე სერიოზული დამოკიდებულება სურს, ერთად-ერთი საიმედო ძალა, ეს საბჭოთა მთავრობაა, რომელიც დაუბრუნდა კაპიტალისტურ გზას და ამით მოსპო რუსეთსა და ანტანტას შორის გათხრილი გარდაუვალი უფსკრული.

ეს მდგომარეობა შექმნილია ოთხი წლის უმაგალითო თავგანწირული ბრძოლით, უამრავი მსხვერპლით: ჩაწერილია მაოფლიო ისტორიაში სისხლით და მისი გვერდით ავლა არ შეუძლია გენუას კონფერენციას. ის ასე თუ ისე, პირდაპირი თუ მიკიბულ-მოკიბულ გზით, ხელს მოაწერს როგორც საბჭოთა რუსეთს, ისე ბურჟუაზიული ევროპის „კანონიერებას“. ასეთი იყო მოკლედ ჩვენი მსჯელობა და დასკვნა.

მაგრამ ჩვენთვის განსაკუთრებული ღონიშვნელობა აქვს საქართველოს საკითხს გენუას კონფერენციაზედ და თუ დაისმება, როგორ გადაწყდება ის? შეიძლება თუ არა გავითვალისწინოთ: რას მოგვიტანს ჩვენ გენუის კონფერენცია?

ჩვენთვის აქ საქართველოს საკითხი ყველაფერია, ყოველ შემთხვევაში, ის უმთავრესია; ყველაფერს გზიმავთ და ვაფასებთ საქართველოს თვალსაზრისით. ჩვენ საქართველოს საკითხით ვართ შეპყრობილნი. ტყვედ ვყევართ საქართველოს. ამას, რასაკვირველია, თავისი გასამართლებელი საბუთი აქვს, მაგრამ ეს საბუთი როდის გამოდგება გენუაში. გენუის მთავარი ამოცანაა—რუსეთის და ევროპის შეთანხმება. ცხადია, ამ საკითხს საქართველოს მასშტაბით არავინ მიუდგება. პირიქით, მას ასწონიან ისეთ სასწორზედ, რომლის თეფშების აქეთ თუ იქით დასაცალადად არავითარი მნიშვნელობა არ ექნება „დემოკრატიულ სამართლიანობას“, ან სხვა რომელიმე უფრო ლამაზ თეორიებს.

ამიტომ არავითარი საბუთი არა გვაქვს ვიფიქროთ, რომ გენუაში საქართველოს საკითხს ცალკე განიხილავენ.

ამის სურვილი არც უწინ ჰქონია ანტანტას. საქართველოს საკითხს ის რუსეთის საკითხად სთვლიდა და დიდ ხანს არ სცნობდა ჩვენ დამოუკიდებლობას. ანტანტა უკიდეგანო ინტერესებს ანკოლჩაკს გამარჯვებას რუსეთში, რომ შემდეგ მათთან შეთანხმებით გადაეწყვიტა ჩვენი ბედი, მაგრამ როდესაც საბჭოთა რუსეთის საზღვრები იმდენად გაფართოვდა, რომ პირდაპირ საქართველოს მიადგა, მხოლოდ მაშინ გვაცნო ანტანტამ, მას ამოქმედებდა არა საქართველოს დამოუკიდებლობასადმი პატივისცემა, არამედ სურვილი როგორმე ხელი შეეშალა საბჭოთა სისტემის გავრცელებისათვის.

საბჭოთა რუსეთმა კიდევ უფრო ადრე აღიარა დემოკრატიული საქართველოს დამოუკიდებლობა, რასაკვირველია იმავე მიზნით: რომ საქართველო გენუიანისაგან ანტანტის გავლენისაგან და თავის მხარეზედ გადაეგიბა. მაგრამ მაშინდელმა მთავრობამ რუსეთისაგან თავი შორს დიჭირა: ჩვენ ნეიტრალობა გვინდოდა. არსებითად კი ანტანტის მხარეზედ იყო, მათი მრჩეველების ხელმძღვანელობით მოქმედებდა და მათი ჯარები საქართველოში იყო დაბანაკებული. მენშევიკებს ძალიან სურდათ ნეიტრალობა და მათი დანაშაულიც ესაა, რომ სურვილებზედ აგებდენ პოლიტიკას,—მაგრამ არსებულ პირობებში ნეიტრალობის დაცვა ან სიმტკიცე იყო, ან თავდადებითობა. ანტანტას გავლენის ქვეშ ყოფნა, მისი ინსტრუქციებით მოქმედება (მრჩეველები) და საბჭოთა რუსეთისადმი ნეიტრალობა, ყოველად მოუხერხებელი და განუხორციელებელი რამ იყო. შეიძლება ამას ვინმე ვერ ხედავდა, მაგრამ რუსეთს ამის არ დანახვა არ შეეძლო.

გაიმართა ჩუმი ბრძოლა რუსეთსა და ანტანტას შორის საქართველოს ირგვლივ. დემოკრატიული მთავრობის სიმტკიცე იქნამდის მივიდა, რომ ნეიტრალობა მას ისეთ ჯადოსნურ თილისმად მიაჩნდა, რომელსაც ვერავითარი ძალა ვერ გადალახავდა. თუ ეს ასე არ იყო, მას უნდა სცოდნოდა, რომ ანტანტის ჯარების ყოფნა საქართველოში აუცილებელი იყო, ვიდრე ერთ-ერთი მხარე არ გაიმარჯვებდა ან არ შერიგდებოდნენ. და თუ ეს მოუხერხებელი შეიქნა მას ყოველივე კეთილი უნდა გაეწყვიტა ანტანტასთან და გამოეხატა საერთოდ რუსეთთან.

მაგრამ ოორდანიას მთავრობამ ვერც ერთი მოახერხა და ვერც მეორე. ის იმდენად სოციალისტი იყო, რომ „სცხვენოდა“ პირდაპირ ანტანტის მხარეზედ და მის მფარველობის ქვეშ დადგომა, მაგრამ არც იმდენი რევოლიუციონერობა აღმოაჩნდა, რომ რუსეთს მიმხრობოდა. ასეთ მდგომარეობაში ნეიტრალობის ნიღაბიც ისე უხეიროდ ეკეთა, რომ თვითონ მას დანახვას უშლიდა და სხვებისათვის კი გამჭვირვალე იყო.

საქართველო დღესაც ანალოგიურ მდგომარეობაშია მხოლოდ იმ განსხვავებით, რომ საბჭოთა მთავრობა რუსეთის აშკარა მოკავშირეა და „არ რცხვენია“ მის მფარველობის ქვეშ ყოფნა. რუსეთის ჯარი საქართველოში სდგას. რადა თქმა უნდა, ეს დამოუკიდებლობის შელახვა, მაგრამ უარესს ეს სჯობია. ევროპაში გადახვეწილ მთავრობას „ულტიმატუმებიც“ თან გაჰყვა: დაჟინებით მოითხოვს საქართველოდან რუსეთის ჯარების გაყვანას და თანაც ინტერვენციით იმუქრება. სად გაგონილა ეს, რომ მოწინააღმდეგეს ომს უცხადებდე და თანაც მოითხოვდე—ჯარები არ იყოლიოთო? ასეთი მოქმედებით მენშევიკური მთავრობა აუცილებელს ხდის და ხელს უწყობს, რომ რუსეთის ჯარი საქართველოდან არ წავიდეს. ასე იცავენ ისინი საქართველოს დამოუკიდებლობას. არავითარი საბუთი არა გვაქვს ვიფიქროთ, რომ თავისი ნებით და თავისი ტკბილი მენშევიკები ასეთ მოღვაწეობას შესწყვეტენ.

მაგრამ მოსალოდნელია, გენუის კონფერენციამ ყოველგვარი საშუალება წაართვას მათ საქართველოს წინააღმდეგ მოქმედებისა. საბჭოთა რუსეთის ცნობა თავისთავად მოსპობს ინტერვენციის საკითხს. ანტანტამ თუ რუსეთთან ხელშეკრულება დასდო, ამის შემდეგ მას აღარავითარი ანგარიში არ ექნება ხელი შეუწყოს სამხედრო ინტერვენციას. მას სულ სხვა ფრონტი გადაეშლება ბრძოლის საწარმოებლად და შეეცდება კიდეც სულ სხვა საშუალებით შემოიტრას საბჭოთა რუსეთში.

და თუ კი მოახსენება საფრთხე გარედან თავდასხმისა, რა კი ამით მენშევიკებს წაერთმევათ საშუალება ინტერვენციისა,—რა თქმა უნდა, რუსეთის წითელ ჯარს აქ ადარაფერი დარჩება გასაკეთებელი და სადარაჯო. ის თავს კერას დაუბრუნდება, მაგრამ არა მაშინათვე დაუყოვნებლივ. არამედ როცა გამოირკვევა, რომ მიღწეული შეთანხმება სისრულეში მოჰყავთ, ძალაში შედის და მტკიცდება.

რაც შეეხება საქართველოს დამოუკიდებლობას, ის კარგი ხანია რაც ცნობილია ყველასაგან, ე. ი. ორიენტაციისაგან რუსეთისა და ანტანტისაგან. არ მგონია, ამას დადასტურება დასჭირდეს. მთავრობის ცნობის საკითხი კი არ უნდა გართულდეს, თუ კი საზოგადოთ სცნეს საბჭოთა სისტემა, ვინაიდან საქართველოშიც იმ ვე სისტემითაა არჩეული მთავრობა, როგორითაც რუსეთში.

მოსალოდნელია საქმე გართულოს ამიერკავკასიის ფედერაციამ, რომელიც ასე ნაუცბათევად მოიწყო. ეს გარემოება აუცილებლად შეიქმნის ერთგვარ ფხერხულობას: ცალკე რესპუბლიკები თუ სცნეს, უნდა სცნონ ისე, როგორც არიან ე. ი. ფედერატიულად შეკავშირებული, ფედერაციის ცნობა კი გაუჭირდებათ, ვინაიდან მას ჯერ არავითარი სტატია არა აქვს და, ყოველ შემთხვევაში, ანტანტისათვის არაა გამორკვეული რას წარმოადგენს ეს ახალი სახელმწიფო და რამდენად გაამართლებს თავის დანიშნულებას.

ომეგა.

ბოლშევიკები რუსეთზედ

ამხ. კამენევი მიმდინარე მომენტზე.

მოსკოვი. მარტის 25-ს, (რადიო) მოსკოვის საგუბერნიო პარტიულ კონფერენციაზე გამოვიდა ამხ. კამენევი, რომელმაც ადნიშნა, რომ აპრილის 2-ს ბერლინში უნდა შესდგეს ყველა 3 ინტერნაციონალების აღმასკომების წარმომადგენელთა გაერთიანებული სხდომა. „ჩვენ მივდივართ იქ, განაცხადა ამხ. კამენევმა, რომ გამოვაშკარავოთ მე-2 და 2 ნახ. ინტერნაციონალების ბელადები, და უშუალოდ მივმართოდ იმ მოტყუილებულ მასებს, რომლებიც ჯერ კიდევ მიჰყვებიან მათ“. გენუას შესახებ ამხ. კამენევმა სთქვა, რომ პირდაპირ შედეგებს გენუის კონფერენცია ვერ მოგვცემს, მაგრამ მისი შედეგი იქნება საბჭოთა მთავრობის ცნობა, რუსეთის მშრომელ ხალხის ამ კანონიერ წარმომადგენლობის აღიარება. ამხ. კამენევი შეეხო რ. კ. პ. და ამბობს, რომ პრინციპიალური უთანხმოება პარტიაში არ არის. ეს უთუოდ მოახდენს გავლენას ჩვენს პარტიაზე. უნდა მიღებულ იქნას გადამწყვეტი ზომები პარტიის პროლეტ. შემადგენლობის ტ მისი პროლეტ. ხაზის დაცვისათვის. პარტიამ დიდი ყურადღება უნდა მიაქციოს წმანდა პარტიულ ამოცანებს და უნდა გახდეს მუშათა მასების განათლების და ორგანიზაციის აპარატად. პარტიის მე-XI ყრილობის წინა დღეებში ჩვენ უფრო ძლიერნი ვართ, ვიდრე ვიყავით მე-X ყრილობის წინ. „ჩვენ აბსოლიუტურად დარწმუნებული ვართ, დაამთავრა ამხ. კამენევმა, რომ ჩვენ დავიჭერით სწორი ხაზი, და ჩვენი გადახვევა ამ ხაზიდან შეუძლებელია და ჩვენი პარტია დარჩება მთლიანი.

საგაჭრო ყრილობა

მოსკოვი. 23 მარტი, (რადიო). გუშინ გაიხსნა სრულიად რუსეთის პირველი საგაჭრო ყრილობა. ყრილობის თავმჯდომარემ სახალხო მეურნეობის უმაღლეს საბჭოს „ცუსა“-ს უფროსმა ამხ. კომბარგმა გაზეთების თანამშრომლებთან, საუბარში განაცხადა: „მოსკოვში ხანგრძლივი შეწყვეტის შემდეგ ბრაველად შემხვდა მთელი მოვაჭრე რუსეთი უკვე ჩამოსულია ასამდე დელეგატები. ჩამოვიდნენ წარმომადგენლები არხანგელსკის, ვიატკის, ოფის გუბერნიებიდან, ყირიმიდან, ჩრდილო-აღმოსავლეთიდან და წარმომადგენლები ცენტრალური გუბერნიებიდან. ყრილობის მიზანია გამოარკვიოს: წარმოებად მოთხოვნილება და დაკმაყოფილება, გამოარკვევა რამდენად შეუძლიან მათ თვისი საკუთარი პროდუქციით და საკუთარი საქონლის ფონდით დაფარონ თვისი მოთხოვნილება, რამდენად შეუძლიან მათ უზრუნველყონ თვისი პროდუქციის განაღდება და რამდენად საჭიროა მათთვის კერძო ბაზარი ყრილობაზე მოხსენება მოხდეს არა მარტო თუ საქონლის არსებულ მარაგზე, არამედ ვადაზე ე. ი. ამ აზრით ეუბნიდენ ჩვენ ყრილობას სოციალისტ. ბაზრობის ცენტრალურად საგაჭრო განყოფილება—ეს ვაჭრობის სახელმწიფო ცენტრი—გამოვა ყრილობა ბაზრობაზე ისეთ ორგანოს როლში, რომელიც ადგილთა-ნებს ცალკე საგუბერნიო მომარაგების განყოფილებებს, საკოოპერაციოებს, ტრესტებს საერთაშორისო მოთხოვნილებას. საგაჭრო ოპერაციების მოქმედების გარდა, ყრილობა, ალბათ, გამოარკვევს ხელმწიფეებრივი ვაჭრობის მოთხოვნილებას და საარსებო საკითხებს, რომელსაც ყურეს მიშდინ რე საგაჭრო პოლიტიკა.

ამხანაგი კრასინი საგარეო ვაჭრობის შესახებ.

მოსკოვი. 25 მარტი, (რადიო). სრულიად რუსეთის სასურსათო თათბირზე გამოვიდა საგარეო ვაჭრობის სახალხო კომისარი ამხანაგი კრასინი მოხსენებით საგარეო ვაჭრობინ მონოპოლიის აუცილებლობაზე. საგარეო ვაჭრობის მონოპოლია შესდგება არა იმაში, რომ ვივაჭროთ საზღვარ-გარეთ აუცილებლად საგარეო ვაჭრობის კომისარიატის საშუალებით, არამედ იმაში, რომ ყოველივე საგაჭრო მორიგება საზღვარ-გარეთ უნდა ხდებოდეს საგარეო ვაჭრობის სახალხო კომისარიატის კონტროლის ქვეშ. ჩვენ ვარო ეხლა საზღვარ გარეთ ყველაზე მსხვილი მყიდველი და გამყიდველი. ჩვენ ანგარიშგვიწევენ, ჩვენ გველაქუცებინ. ჩვენ არას შემთხვევაში არ უნდა გავხსნათ საზღვრები თავისუფალი ვაჭრობისთვის. ეკონომიურად დამონავებას, შეჩვეულ მოქცევა პოლიტიკური ინტერვენცია. ჩვენ ეხლა ვიმყოფებით უცხოეთის ფირმებთან მთელ რიგ ხელშეკრულებათა დადების წინ.

საგარეო ვაჭრობის მონოპოლიაზე ჩვენ არ ვიტყვით უარს, სანამ რუსეთს განაგებენ მუშები და გლეხები. მონოპოლიის წყალობით ჩვენ მივალწიეთ შევრ გამარჯვებამდე დიპლომატიურ სფეროში, და მივალწევთ საბჭოთა რუსეთის საბოლო ცნობას. ახალი ეკონომიური პოლიტიკა (გამოტ.).. კ პიტალიზმისა რუსეთში მიწების, მრეწველობის და ტრანსპორტის ძირითად დარგების ნაციონალიზაცია და აგრეთვე საგარეო ვაჭრობის მონოპოლია არ გაგვიუქმებია და არც გაუქმდება.

გენუას კონფერენციის გარშემო

შეშინდნენ

ჰელსინგფორსი, 5 მარტი. ბულონის თათბირში აღძრულ კითხვაზე რუსეთთან ჩამოშორებული ქვეყნები მონაწილეობას მიიღებენ თუ არა მეფის ვალების საფრანგეთისათვის გადახდაში „ური სუომი“ აღნიშნავს, რომ ფინეთი არასოდეს არ იყო პასუხისმგებელი რუსეთის ვალებში და ეერავითარი შეთანხმება რუსეთისა სხვა სახელმწიფოებთან ვერ დაობს ფინეთის ვერავითარ ვალდებულებას. რაც შეეხება რუსეთის სახელმწიფო და სამხედრო ვალებს განსაკუთრებით, გაზეთი აღნიშნავს, რომ თვით რუსეთის ც რიზმის უარეს დროშიაც არ დასმულა კითხვა რუსეთის სამხედრო ვალების გადახდაში ფინეთის მონაწილეობაზე. მეფის მთავრობა მოითხოვდა მხოლოდ ფინეთთან მონაწილეობას სამხედრო ხარჯებში, მაგრამ ეს საკითხიც ჩაიფუშა, ვინაიდან მის გადასაწყვეტად საჭირო იყო ფინეთის ერმის თანხმობა რუსეთის კრედიტორებს არა აქვს არც ზნეობრივი და არც იურიდიული უფლება აიძულონ ფინეთი სამხედრო ვალების გადასახდელად მონაწილეობის მიღებაში.

იტალიის პოზიცია

მოსკოვი, 25 მარტი. ლონდონიდან იუწყებიან, რომ იტალიის პ ლატომბის უმრავლესობით ნდობა გამოუცხადა საგარეო საქმეთა მინისტრს შანცერს ძისი სიტყვის შემდეგ, რომელიც წარმოთქმული იყო გენუას კონფერენციის შესახებ. შანცერმა სთქვა: „ჩვენ იმედი გვაქვს, რომ რუსეთის დელეგატები ჩამოვლენ იქ ჯელწრფელი სურვილით სხვა ხალხთან თანამშრომლობისათვის. იტალიის მთავრობა დასთანხმდა კონფერენციის გახსნას ათ აპრილისათვის თუმცა საჭირო მომზადებისათვის სასურველი იტალიისათვის უფრო გრძელი ვადა.

ლოიდ ჯორჯი და გენუა

მოსკოვი, 25 მარტი. „დეილი ტელეგრაფი“ გადმოგვცემს, რომ ლოიდ ჯორჯი გაემგზავრება გენუას კონფერენციაზე, როგორც პრემიერ მინისტრი და დარჩება იქ ორ კვირამდე. გაზეთი ამბობს, რომ თუ ლოიდ ჯორჯს მართლად გადაწყვეტილი აქვს გასვლა მთავრობის შემადგენლობიდან, ეს მოხდება არა უფრო ადრე, ვიდრე ის არ მიიღებს ყველა საჭირო ზომებს ევროპის ეკონომიურ აღორძინებისათვის თავის გეგმების დასაცველად. ლოიდ ჯორჯის მიღებული აქვს ყოველგვარი მისგან დამოკიდებული ზომები, რომ კონფერენციამ მიაღწიოს პრაქტიკულ შედეგებამდე.

მცირე ანტანტა

რომი, 24 მარტი. მცირე ანტანტის სახელმწიფოებმა გადასწყვიტეს თავი მოიყარონ გენუას კონფერენციის წინა ხანებში, რათა საბოლოოდ განხილული იქმნას საერთო მოქმედების პროგრამა გენუას კონფერენციაზე.

პროლეტარიატის დიქტატურა და საქართველოს სინამდვილე

4*).

ამხ კ. კომუნაძის მეორე დებულება მდგომარეობს შემდეგში—**გლეხობა და პროლეტარიატი სხვა და სხვა კლასია.**

*) იხ. „ტრიბუნა“ № 176.

იგი განმარტავს კლასთა სხვაობას და ამბობს. „პროლეტარიატი მოკლებულია წარმოებისათვის საჭირო საწარმოვო იარაღებსა და საშუალებებს“.. „გლეხები არ ინ წვრილი მესაკუთრეები: მათ აქვთ **თავიანი საკუთარი საწარმოვო იარაღები და საშუალებები**““. (ხაზი ავტორისა)

შემდეგ ამბ კ. კომუნაძე გვაძლევს კლასის გაგების შემდეგ ფორმულას „კლასი არის ჯგუფი იერთ პირებისა, რომელნიც შეერთებულნი არიან განსაზღვრული საერთო მდგომარეობით წარმოებაში, საერთო მდგომარეობით ნაწარმოებთა განაწილებაში. ერთი სიტყვით, **საერთო ინტერესებით წარმოებასა** და ნაწარმოებთა განაწილებაში“ (ხაზი ავტორისაა)

ფილოსოფიურმა აზროვნების განვითარებამ იცის, რომ როდესაც შემეცნების პრობლემა დაისმოდა ზოგი მოაზროვნის წინაშე და გამოუალი ლოლიკური რკალი შეიკვრებოდა, მაშინ მოიშველებდნენ **ღვთაების** ცნებას დ ყოველივე გამარტივდებოდა **ღმერთან** ყოველად შემძლებლობის გამო. მარქსისტებსაც ანალოგიური გამოსავალი აქვს, როდესაც რთულ პრობლემათა გადაჭრის წინაშე სდგებიან, გამოსავალი ყოველის შემძლე საწარმოვო იარაღებია და მყისვე მას მიმართავენ. ამბ. კ. კომუნაძეც ამასვე მიმართავს. ამიტომ ერთი წუთით მივიღოთ სახელმძღვანელოდ მისი გაგება და ლოლიკურად განვავითაროთ იგი. მისი დებულებაა—პროლეტარიატი მოკლებულია საწარმოვო იარაღებს, გლეხი კი არა. კლასი წარმოადგენს ისეთი პირების ჯგუფს, რომელთაც საერთო ინტერესები აქვს წარმოებასა და ნაწარმოებთა განაწილებაში.

დავიწყოთ ქარხნის დირექტორიდან. ამ განმარტებით, რომელ კატეგორიაში უნდა მოექცეს იგი? ქარხნის დირექტორი მოკლებულია საწარმოვო იარაღებს, მას და მასთან ერთად სხვა დირექტორებსაც აქვს საერთო ინტერესები წარმოებასა და ნაწარმოებთა განაწილებაში. ამბ. კ. კომუნაძის ლოლიკით როგორც წარმოების იარაღის არა მქონე იგი პროლეტარიი, როგორც საერთო ინტერესთა მქონე წარმოებაში და განაწილებაში ისინი (დირექტორები) ცალკე კლასია. (თუ მათი ინტერესები იგივეა, რაც პროლეტარების, მაშინ იგიც პროლეტარი).

ასეთივე მდგომარეობა იქმნება ინჟინერებისა, აგრონომებისა, ეკონომისტებისა და საერთოდ სპეციებისა და წარმოებაში ჩაბმულ სხვა ელემენტების მიმართ. გამოდის, რომ ამბ. კ. კომუნაძე ყველა ზემოდ ჩამოთვლილ პროფესიების წარმომადგენელთ პროლეტარიატის კადრს უერთებს მაშინ, როდესაც მშრომელი გლეხი უნდა გამორიცხული იქნეს ამ კლასის ფარგლებიდან.

მართალი მოგახსენოთ დიდი ლიტერატურა არსებობს კლასთა ბრძოლის თეორიის შესახებ, მაგრამ ისე მარტივად არავის არ გადაუჭრია საკითხი ეს ხისა და პროლეტარიატის ურთიერთობისა, როგორც ამბ. კ. კომუნაძეს.

სიმარტივე და სიცხადე მსჯელობის საფუძვლისა მეტად დადებითია, რისთვისაც მატემათიკას მიმართავდნენ ფილოსოფიური კვლევის დროს და ლენინიც იმ ნიადაგზედაც კი იდგა, რომ შემეცნება მაშინ მიაღწევს სრულქმნას, როდესაც მისი დასაყრდენი სულ მარტივ და ცხად დებულებათ განშედგებოდა. მაგრამ ყოველივეს თავისი საზღვარი აქვს. ყოველ დებულებას ესაჭიროება **საკმაო ხაფუძველი,** რის გარეშე ვერავითარი სიმარტივე ვერ გვიშველის.

რა არის კლასი და როგორია მისი გაგება? ეკონომისტთა მთელ რიგს ხსვა და სხვა გვარად ესმოდა კლასის გაგება და საზოგადოების დაყოფა კლასებად.

ფიზიოკრატების მამათმთავარი **კენე,** სამ კლასად ყოფდა საზოგადოებას. მწარმოებელთა კლასი ანუ მიწადმ მქმედნი, მესაკუთრენი ანუ მიწის მფლობელნი და უნაყოფოთა კლასი, ანუ მწარმოებლები, ვაჭრები და სხ. ცხადია ამ დანაწილებას საფუძვლად ედო ფიზიოკრატიული გაგება ეკონომიური ცხოვრების და ვერ მოგვცემდა იგი დამაკმაყოფილებელ პასუხს. შემდეგი შესწორება ეკუთვნ ს **ტიურგოს,** რომელიც საზოგადოებას ოთხ კლასად ყოფს. **ადამ სმიტი** კი გვაძლევს **კაპიტალისტური** საზოგადოების დაყოფას სამ კლასად. (კ პიტალისტები, მიწის მფლობელნი და მუშები)

კენესა, ტიურგოსა და სმიტისათვის კლასის გაგებისაზღვრის საფუძველი იყო მხოლოდ ის როლი, რომელსაც ასრულებდნენ ისინი წარმოების პროცესში. სენ სიმონის სკოლა კი კლასებს განმარტავს, როგორც მოწინააღმდეგე ინტერესთა მქონე საზოგადოებრივ ჯგუფებს და ისტორიას ხსნის კლასთა ბრძოლის თეორიით. სენ სიმონით დაწყებული საქმე დაამთავრა კ. მარქსმა, რომელმაც კლასის სპეციალური თვისებად აღიარა საზოგადოებრივ ჯგუფების ეკონომიურ **ინტერესთა ხრუდი წინააღმდეგობა.** სადაც არ არის ეს წინააღმდეგობა იქ არ არის კლასი. მაშასადამე კლასი ჩნდება მაშინ და იქ, სადაც და როდესაც ეკონომიური ცხოვრების განვითარება ქმნის საზოგადოებრივ ჯგუფების ინტერესთა ანტაგონიზმს, მის წინააღმდეგობას. ამ წინააღმდეგობის საფუძველი მარქსისტული გაგებითაც არის ზედმეტი შრომის სეგმენტობა ერთი ჯგუფისა მეორეს მიერ.

ეს უმთავრესი, რაც საჭიროა კლასთა სხვაობის განმარტებისა. ამბ. კ. კომუნაძე ძალიან დაგვიწყდა და ის ბოლოს მოგვცა „საერთო-ინტერესები წარმოებასა და ნაწარმოებთა განაწილებაში“. ასეთი საერთო ინტერესები შეიძლება ჰქონდეს ყოველი ქარხნის მუშებს ცალ-ცალკე, ყოველ პროფესიას ცალ-ცალკე, მაგრამ ესენი კლასებს არ წარმოადგენენ.

უმთავრესი განსხვავება პროფესიასა და კლასს შორის სწორედ აქ იმალება. პროფესიონალი ჯგუფი ეწევა ერთსა და იმავე შრომას, აქვს ერთი და იგივე ეკონომიური ინტერესი, მაგრამ აქ არ სჩანს ზედმეტი შრომით შექმნილ ღირებულების მითვისება ერთი ჯგუფის მიერ. ამდენითვე ამბ. კ. კომუნაძე ჩვენ გვაძლევს არა კლასის გაგების ფორმულას, არამედ პროფესიული ჯგუფის გაგების ფორმულას.

ამის შემდეგ ამბ. კ კომუნაძეს კიდევ შესწევს გამბედაობა, დ ჩვენ გვეუბნება, რომ არა გვაქვს გარკვეული კლასის ცნება. გამბედაობაც ასეთი უნდა...

ჩვენ ვამბობდ თ, რომ კაპიტალისტური საზოგადოებას ახასიათებს უმთავრესად სამი კლასი—კაპიტალისტები, მიწის მფლობელნი და მშრომელნი. ამბ. კ. კომუნაძე ფრიად აღფოთებულია. იგი მეტად სცხარობს, რადგან მის ყურს ჯერ „არ გაგონია“ **მშრომელთა კლასი.** მას ეს ცნება „აბსურდად“ მიაჩნია.

უნდა დავამშვიდო ამბ კ. კომუნაძე, რომ ტერმინოლოგიას გადამწყვეტი მნიშვნელობა არა აქვს კვლევა-ძიების დროს. საკითხს სიმძიმე იმაშია, თუ როგორი აზრით არის ნახმარი ესა თუ ის ტერმინი. ესერები ხმ რობენ „**рабочий класс**“, „**трудовой народ**“-ს ჩვენ ვხმარობთ მშრომელ კლასს, რადგან შრომის პრინციპი აერთიანებს გლეხობასა და პროლეტარიატს.

საკითხია როგორ ურთიერთობაშია პროლეტარიატსა და მშრომელ გლეხობის ინტერესები? რას წარმოადგენს მშრომელთა კლასი?

ამბ. კ. კომუნაძის ერთი მთავარი დებულება აქვს, რომ გლეხობა წარმოების იარაღთა მქონეა, პროლეტარიატი კი არა. გლეხობა და პროლეტარიატი სხვა და სხვა კლასია.

უმთავრესი გამოსავალი წერტილი, როდესაც ჩვენ ერთმანეთს ვშორდებით სწორედ ეს არის. საქმე ის კი არ არის, რომ გლეხობას აქვს თუ არა წარმოების იარაღები (რომელიც არ არის **კაპიტალი,** ამ სიტყვის ისტორიული **კატეგორიისმნიშვნელობით**) არამედ საქმე ის არის, თუ როგორი ადგილი უჭირავს მას საზ-

---

ერთი შეხედვით, ეს საბიუჯეტო ცნობა დიდი ყურადღების დირსია და თითქოს მაჩვენებელია დიდი ჯანსაღი მეურნეობისა. აქ, და ამ ჟამად, ვერ შეუდგებით ამ ცნობის ანალიზს, მის შედარებას ჩვენი წარმოებათა სინამდვილესთან. აღვნუსხავთ, რომ წარმოებანია დღეს დადებით ჩვენი ბიუჯეტის მთავარი ძარღვი და იგივეა ჩვენი დიდი სისუსტე. თუ რამდენად ვამართლებთ ჩვენ ბიუჯეტის გეგმას. ეს იქიდანაც სჩანს, რომ წარმოებათაგან უნდა მივიღოთ თვიურად საშუალოდ 17,8 ათასი მილიონი მანეთი. ხოლო მივიღეთ კი:

იანვარში	3 641	მილ. მ.ნ.
თებერვალში	5.788	„ „

ესე იგი მთავარ შემოსავლის დარგიდან ჩვენ გეგმა აგვისრულებია იანვარში მხოლოდ 20,2 პროც. ხოლო თებერვალში 32,2 პროც. მთელი ნავარაუდევი შემოსავლიდან იანვარსა და თებერვალში გაგვინაღდებია მხოლოდ 4,9 პროც.

მცირეოდენი ცნობებიც ბიუჯეტის შესახებ. თუ ბიუჯეტის შემოსავლის მთელი 54 3 პროცენტი უჭირავს წარმოებათ, გასავალში კი წარმოებანი კიდევ მეტ როლს თამაშობენ. გასავლის მთელი 77,4 პროც. (206,5 ათასი მილ.) წარმოებათ უჭირავს. ეს მცირე მასალა საკმაოდ აგვიხსნიან იმ ავადმყოფურ მდგომარეობას, რომელშიც იმყოფება ქალაქის მეურნეობა საზოგადოდ და ქალაქის 1922 წლის ბიუჯეტი კერძოდ. მაგრამ ჩვენ არ ვიქნებოდით ძალიან მძიმე მდგომარეობის წინ, რომ ხარჯთ-აღრიცხვის ცხრილებს მაინც ვასრულებდეთ. წარმოებათა მოთხოვნილებანი გაცილებით რეალური და გარდუვალია, ვიდრე მაგალითად საადმინისტრაციო-საკულტურო დარგისა წარმოების მოთხოვნილების დაუკმაყოფილებლობა ერთი წუთიც არ შეგვიძლიან დაუშვათ; მიუხედავათ ამისა, წარმოებათ უნდა ვაძლიოთ ხარჯ-აღრიცხვით თვეში საშუალოდ 25,5 მილიარდი მანეთი, ხოლო ამ თანხაში გავანაღდეთ იანვარში 2,8 მილიარდი და თებერვალში 4,6 მილიარდი. ესე იგი წარმოებათ ჩვენ გაუმართლ თ ანგარიშები.

იანვარში	10,9	პროც.
თებერვალში	18,0	„

აქედ ნ აშკარაა, რომ ასეთს პირობებში წარმოება აუცილებლივ დაგვენგრევა და იგი თავის დანიშნულებას იოტის ოდნავ ვერ გაამართლებს.

გასავლის უმთავრესი დარგები შემდეგია, რომლის შენახვა ნაკარაუდევია წელიწადში.

წყალსადენისა	118,0	მილიარდი მან.
ტრამვაის	74,3	„ „
ელექტრ. სად. გ.	27,0	„ „
სასაკლაო	15,5	„ „
ბანიები	10,6	„ „

ჯერჯერობით ყველა ეს დარგები, გარდა ბანიებისა, იძლევიან ძალიან დავ დეფიციტს. ჩვენ არ შეგვიძლიან აქ განსაკუთრებული ყურადღება არ მივაქციოთ წყალსადენს. ქალაქის ფინანსების მთელი ტრაგედია წყალსადენიდან მიმდინარეობს. ჩვენი კომუნალური მეურნეობა ისეთ დიდ კრიზისს განიცდის, რომ მთელი ქალაქი ლამის არის მარტო წყალსადენში გამოიხატოს. თვითონ ქალაქი წელში იდგენება ამის გამო და არ ზოგავს არავითარ საშუალებას. ყოველ დღიურ გასავლის თითქმის მარტო წყალსადენს მიაქვს. თუ რა მდგომარეობაში აყენებს ქალაქს წყალსადენი დღეს, რაა მისი საჭიროები, ამაზე შემდეგი მცირე მასალა მოგვცემს ნათელ წარმოდგენას. ყოველდღიურად წყალსადენი მოითხოვს მარტში 464 მილიონ მან. ესე იგი 12,3 მილიარდს თვეში. თუ რამდენად იმპერატიულია ეს მოთხოვნილება ცხადია შემდეგიდან. მარტო სათბობი მასალა იჭერს დღეში 145 მილ. მანეთს. ესე იგი თუ მოვაგონებთ, რომ ტფილისის ყველა მდგომარეობა-დარაბები იძლევიან დღეში საშუალოდ 80—90 მილონს, დავინახავთ, რომ მარტო ნავთს უნდა ვაძლიოთ მთელი ტფილისის დარაბების ორჯერ გადიდებული ქირა. მთელი ჩვენი ფიქრი, მთელი ჩვენი საზრუნავი სათბობ მასალის შემცირებაა ფა საქ. სახ კომისარიატთან ამ მხრივ ერთი ნაბიჯი უკვე გადაიდგა 15 მარტის დადგენილებით, რომელსაც უფრო მახლობელ შორეულის მნიშვნელობა აქვს, ვიდრე დღევანდელი. აქვე არ შეგვიძლიან არ აღვნუსხოთ ფაქტი, რომელიც იმავე სათბობ მასალას ეხება. მარტო ცისტერნების ქირა რკ. გზის ტარიფის მიხედვით უდრის დღეში 46 მილიონ მანეთს. ესე იგი ნავთის მთელი ღირებულების 43,5 პროც. ფრახტს მიაქვს. ეს უმაგალითო მოვლენა კომუნალურ ისტორიაში დღესაც გრძელდება და ანადგურებს ქალაქის სალარო. ეს დიდი გაუგებრობა, რომელიც უმთავრესად ქართულ და რუსულ ფულის კურსის მდგომარეობის შედეგია დაუყოვნებლივ უნდა გასწორდეს, თვეში იგი ტარიფი ართმევს ქალაქს 1.380 მილიონ მანეთს, რისი ატანა ქალაქს არავითარ შემთხვევაში არ შეუძლიან.

სხვა მიმდინარე ხარჯებიც აქვს წყალსადენს, რომლის თავიდან მოშორება შეუძლებელია, ბრძოლა წყალდიდობასთან, მიმდინარე რემონტი, ექსპლოატაცია და სხ. მთელ მოთხოვნილების დაფარვა მოითხოვს, როგორც ვთქვით, 12 3 მილიარდს თვეში, ხოლო ქალაქი კი თებერვალში იდებდა საშუალოდ დღეში 7 მილიონს, მარტში 12 მილიონს, ხოლო ახალი ტარიფით იანვრიდან ნავარაუდევია, რომ მივიღებთ 70—80 მილიონს დღეში. ესე იგი ჯერ-ჯერობით წყალსიდენის დეფიციტიდან გ ნთავისუფლება ყოველად წარმოუდგენელია, თუმცა იგიც წყალსადენი ძველად ქალაქს საგრძნობ შემოსავალს აძლევდა. მაგალითად 1915 წ. წყალსადენის შემოსავალი უდრიდა 601 ათას მანეთს, გასავალი კი 237,2 ათას მანეთს, ფასი კი ვედრო წყალზე მაშინ უდრი. და ერთ მეხუთედს კაპეიკს, წყლის ჩვენი ახალი ტარიფი ოქროზე, რომ გადავიტანოთ დღეს უფრო ძვირია, ვიდრე ეს იყო 1915 წელს.

(დასასრული იქნება)

ქალაქ ტფილისის ფინანსიურ მდგომარეობის შესახებ

ამხ. თედო ღლონტის საინფორმაციო მოხსენება, გაკეთებული საქართველოს სახალხო კომისართა საბჭოში და ტფ. აღმასრულებელ კომიტეტში.

გასული წლის 25-დან 1922 წლის 1 მარტამდე საქართველოს რევკომიდან ქალაქს მიეცა სულ 9,210 მილიონი მანეთი. თუ რას წარმოადგენდა 1921 წლის ფინანსიური და მეურნეობრივი აპარატი ეს იქიდანაც ნათლად სჩანს, რომ ქალაქს საკუთარ შემოსავლის წყაროებზე აგებული ბიუჯეტი არ ქონია და მთელი პოლიტიკა დამყარებული იყო მთავრობის სუბსიდიებზე.

მხოლოდ გასული წლის დეკემბრიდან იწყება საკუთარ მეურნეობრივ ნიადაგზე გადასვლის პოლიტიკა, რომელსაც სარჩულად უდევს ეგრედ წოდებული ახალი ეკონომიური პოლიტიკა, რომელიც ტარდება რუსეთში 15 სექტემბრიდან. საქართველოში ახალი ეკონომიური პოლიტიკა უმთავრესად იწყება გასული წლის 1 ნოემბრიდან, როცა ქალაქიც იწყებს სათანადო გადასახადთა და შემოსავლთა წყაროების ერთგვარ სისტემაში მოყვანას. სამეურნეო ინტერესების ასეთ დალაგების პროცესში ქალაქის ფინანსიურ განყოფილებისათვის გარდუვალი მოთხოვნილებაა დაუყოვნებლივ და სისტემატიურად გამოარკვიოს—მას ვისი მართებს (კრედიტორები), მისი ვის მართებს (დებიტორები), რა პირობებში მოქმედებს იგი. რა ძალებთან აქვს საქმე, როგორ გაზარდოს და მოუაროს ყოველგვარი შემოსავლის წყაროები.

ქალაქს აქვს აღებული 1921 წლის 1 ნოემბრიდან საქ. რევკომიდან 2.500 მილიონი მანეთი. ნოემბრამდე მიცემულ ფულებს (6.710 მილ. მან.) ვერავითარ შემთხვევაში ვერ წარმოვიდგენთ ქალაქის ვალად. ვინაიდან ქალაქი საკუთარ მეურნეობის პრინციპზე ახალმა ეკონომიურმა პოლიტიკამ გადაიყვანა მხოლოდ 1 ნოემბრიდან. გარდა ამისა ქალაქის მეურნეობის შენ ხვა, მისი გაჯანსაღება და წესიერ კალაპოტში ჩაყენება შეუძლებელია თუ ხარჯთ-აღრიცხვის ყოველ ობიექტს რეალური მნიშვნელობა არ ექნება, ე. ი. თუ კომუნალურ სამსახურის გადახდა სავალდებულო არ იქნა ყოველ მომხმარებლისათვის.

ქალაქი ვერ იცოცხლებს ერთ წუთსაც, თუ ეს პრინციპი ცხოვრებაში ნამდვილად არ გაატარა.

არაერთგზ კი სწორედ ამ დებულების განუხორციელობა აყენებს ქალაქის ისპოლკომს უმწეო მდგომარეობაში, ჯერ ქალაქი არ არის ისე მოწყობილი, რომ ყოველი შემოსავლის წყარო გამოაცოცხლოს და მოძრაობაში მოიყვანოს. დიდი სისტემატიური და წინასწარი მუშაობაა საჭირო ყოველი ობიექტის რაციონალი ექსპლოატაციისათვის. თვით ქალაქის საფინანსო ორგანოები ვერ უთავდებიან მიმდინარე დანავალებთა სასწრაფო აღსრულებას. ასეთს პირობებში უდიდესი სამეურნეო ერთეულები უეჭველად იმ მხრივ უნდა დაეხმარონ ქალაქს, რომ თავიანთი მოვალეობანი აღასრულონ.

ქალაქის შემოსავალი შეგვიძლიან გავყოთ ორ დიდ კატეგორიად: ა) წარმოებათა შემოსავალი, ბ) ყოველგვარი გადასახადი და შემოსავალი, უკვე შედგენილ 1922 წლის ხარჯთ-აღრიცხვის მიხედვით (რომლის გვერდით ამ ჟამად მუშავდება დამატებითი ხარჯთ-აღრიცხვა შემოსავლის ახალ წყაროების შესწავლა-გამოკვლევით) ნავარაუდევია შემოსავალი:

წარმოებათაგან	214.9	ათასი მილიონი
გადასახადთაგან და სხვა.	180.9	„ „
ნავარაუდ. შემოს.	395,8	„ „

4,6 მილიარდი. ესე იგი წარმოებათ ჩვენ გაუმართლ თ ანგარიშები.

იანვარში	10,9	პროც.
თებერვალში	18,0	„

აქედ ნ აშკარაა, რომ ასეთს პირობებში წარმოება აუცილებლივ დაგვენგრევა და იგი თავის დანიშნულებას იოტის ოდნავ ვერ გაამართლებს.

გასავლის უმთავრესი დარგები შემდეგია, რომლის შენახვა ნავარაუდევია წელიწადში.

წყალსადენისა	118,0	მილიარდი მან.
ტრამვაის	74,3	„ „
ელექტრ. სად. გ.	27,0	„ „
სასაკლაო	15,5	„ „
ბანიები	10,6	„ „

ჯერჯერობით ყველა ეს დარგები, გარდა ბანიებისა, იძლევიან ძალიან დავ დეფიციტს. ჩვენ არ შეგვიძლიან აქ განსაკუთრებული ყურადღება არ მივაქციოთ წყალსადენს. ქალაქის ფინანსების მთელი ტრაგედია წყალსადენიდან მიმდინარეობს. ჩვენი კომუნალური მეურნეობა ისეთ დიდ კრიზისს განიცდის, რომ მთელი ქალაქი ლამის არის მარტო წყალსადენში გამოიხატოს. თვითონ ქალაქი წელში იდგენება ამის გამო და არ ზოგავს არავითარ საშუალებას. ყოველ დღიურ გასავლის თითქმის მარტო წყალსადენს მიაქვს. თუ რა მდგომარეობაში აყენებს ქალაქს წყალსადენი დღეს, რაა მისი საჭიროები, ამაზე შემდეგი მცირე მასალა მოგვცემს ნათელ წარმოდგენას. ყოველდღიურად წყალსადენი მოითხოვს მარტში 464 მილიონ მან. ესე იგი 12,3 მილიარდს თვეში. თუ რამდენად იმპერატიულია ეს მოთხოვნილება ცხადია შემდეგიდან. მარტო სათბობი მასალა იჭერს დღეში 145 მილ. მანეთს. ესე იგი თუ მოვაგონებთ, რომ ტფილისის ყველა მდგომარეობა-დარაბები იძლევიან დღეში საშუალოდ 80—90 მილონს, დავინახავთ, რომ მარტო ნავთს უნდა ვაძლიოთ მთელი ტფილისის დარაბების ორჯერ გადიდებული ქირა. მთელი ჩვენი ფიქრი, მთელი ჩვენი საზრუნავი სათბობ მასალის შემცირებაა ფა საქ. სახ კომისარიატთან ამ მხრივ ერთი ნაბიჯი უკვე

ზოგადოებრივი შემოსავლის განაწილებაში. ბოლოსა და ბოლოს წარმოების მიზანი განაწილებაა. პროდუქტთა მითვისებისათვის ბრძოლაა სხვა და სხვა ჯგუფთა შორის და ამ ნიადაგზე სდგება მშრომელი გლეხობისა და პროლეტარიატის ინტერესთა სოლიდარობა, მათი თანხმობაა, რადგან პროდუქტთა შემქმნელი მხოლოდ გლეხი და პროლეტარიატია.

თანამედროვე საზოგადოების დროს სამ გვარია შემოსავლის წყარო-მოგება რენტა და ხელფასი. ეს ცხადი იყო როგორც კლასიკური სკოლის ეკონომისტების სმიტისა და რიკარდოსათვის ისევე ცხადია დღეს ყველასათვის. მაშასადამე საზოგადოებრივი შემოსავლის განაწილება ხდება სამ ნაწილად. მიწის მფლობელნი იღებენ—რენტას, კაპიტალისტები—მოგებას, მუშები—ხელფასს. ამავე დროს არსებობს საზოგადოების უდიდესი ნაწილი წვრილი გლეხობა. ეს წრე თავისი ინტერესების მიხედვით არ მიეკუთვნება არც კაპიტალისტებს და არც აგრარიებს, რამდენთაც იგი თავისი შრომით სცხოვრობს და არავის ექსპლოატაციას არ ეხდენს. იგი არც რენტით სცხოვრობს არც მოგებით, იგი განსხვავდება პროლეტარიატისაგან, რადგან მასა აქვს წარმოების საშუალებები. მაგრამ ეს არ არის უმთავრესი, რაც მას პროლეტარიატის მოწინააღმდეგე კლასად შექმნილა.

ერთი წუთითაც არ შეიძლება დავიწყოთ ის ფაქტი, რომ მშრომელი გლეხის საკუთრება, მისი „საწარმოო იარაღები“, რომელსაც თვით ამუშავებს' არსებითად განსხვავდება საკუთრების კაპიტალისტური ფორმისგან, რომელ ც სხვისი შრომის ექსპლოატაციას ემყარება.

მოუსმინოთ თვით მარქსს. ამბ. კ. კომუნაძისათვის მარქსის დებულება უფრო მისაღები იქნება. იგი სწერს „წვრილი წარმოების საშუალებანი, რომელიც ემსახურება თვით მწარმოებელს წარმოების საშუალებად და რომელიც არ იზრდება თავის ექსპლოატაციით, უცხო შრომის მიმატებით, სრულებით არ წარმოადგენს კაპიტალს“ *).

მარქსის მთელ თხზულებაში, „კაპიტალში“ უმთავრესად თავიდან ბოლომდე გატარებულია ის აზრი, რომ კაპიტალის თვისებას შეადგენს თვით მომატების მოენტი. რომელიც ზედმეტი შრომის ექსპლოატაციაში ისახება, რომ კაპიტალი და წარმოების საშუალებანი ერთი და იგივე არ არის. ზედმეტი შრომა არ არის გლეხის მეურნეობაში და თვით მარქსის გაგებით გლეხის წარმოების საშუალებანი, რაზედაც აშენებს თეორიას ამბ. კ. კომუნაძე, არ წარმოადგენს კაპიტალს. ვფიქრობთ რომ მარქსი უფრო დიდი მარქსისტი უნდა იყოს, ვიდრე ამბ. კ. კომუნაძე.

მაშასადამე მშრომელ გლეხს აქვს წარმოების საშუალებანი, მაგრამ მას არა აქვს კაპიტალი, როგორც თვით მომატების უნარის მქონე, (კაპიტალი, როგორც ისტორიული კათეგორია).

საერთოდ უნდა აღინიშნოს, რომ გლეხსა და პროლეტარს შორის განსხვავებას ისე მარტივად ვერავინ ხსნის, როგორც ამბ. კ. კომუნაძე. კარლოს კაუცკი ერთად ერთი მემკვიდრე იყო ორტოდოქსალი მარქსიზმის და მას სცნობდნენ და ეხლაც სცნობენ როგორც დიდ ეკონომისტს და მარქსისტული სკოლის ერთ კომპეტენტურ წარმომადგენელს. იგი კი ასე ხელ-აღებით რიდი განსაზღვრავს გლეხისა და პროლეტარის, როგორც განსაკუთრებულ ეკონომიურ კატეგორიების ნიშანდობლივ მხარეებს. (კ. კაუცკი, მაშინ ყველასათვის ავტორიტეტი იყო).

კარლოს კაუცკი ათვის ოთხი ნიშანი არსებობს, რომლითაც პროლეტარი განსხვავდება გლეხისაგან, ამბ. კ. კომუნაძისათვის ერთი ნიშანიც საკმაო საფუძველია. (ალბად მეცნიერების წინსვლის შედეგია). როგორია ამბ. კ. კომუნაძის თეორია და როგორია კარლ კაუცკის? ამაზე შემდეგ.

ს.—ელი.

უცხოეთი

ოსმალეთ-საბერძნეთის ომი.

ტრაპეზუნდი. 24 მარტ. ანგორიდან მარტის 21 ოფიციალურად გვაუწყეს: ხოჯა-ელის მიმართულებით მზვერავებმა და აგრეთვე მფრინავებმა მოახდინეს წარმატებული დაზვერვა. ესკი—შეხირის მიმართულებით მოხდა აეროპლანების შეჯახება. მტერმა მოასწრო თავის დამალვა. ესკი-შეხირთან, აგრეთვე აფიონ-კარა მისარსთან სწარმოებს ორივე მხრიდან სროლა.

*) Маркс „Капитал“ ტ. I გვ. 616.

შერიგების წინადადება.

ლონდონი. 24 მარტ. საგარეო საქმეთა მინისტრების თათბირმა ტელეგრაფით მისცა წინადადება ანგორის, კონსტანტინეპოლის და საბერძნეთის მთავრობებს ოსმალეთ-საბერძნეთს შორის დროებითი ზავის ჩამოგდების შესახებ, სანამ არ იქნება გამომუშავებული გეგმა მცირე აზიის ევაკუაციისა მოკავშირეთა კომისიების კონტროლის ქვეშ.

სპარსეთში.

სპარსეთის მხედართ მთავრობამ თავრიზის (ჟანდარმულ) აჯანყების ჩაქრობის შემდეგ კვლავ მიაპყრო ყურადღება სმკოს საწინააღმდეგო ფრონტს და დაიწყო მისი გაძლიერება. სმკოს ჟანდარმების აჯანყების დროს დაიკავა ს

უჯბულაკი. ძალები მისი საკმაოდ მნიშვნელოვანია.

ბახტიარების და კაშკაიელების მღელვარების ისფაგონის და ლურისტანის რაიონებში მხარს უჭერენ ინგლისელები. უკანასკნელნი აწარმოებენ ბახტიარებს შორის აგიტაციას, ახალისებენ რა მათ ძალა-უფლების ხელში ჩასაგდებლად. ინგლისელები ფიქრობენ ამრიგად თავის ინტერესების უზრუნველყოფას აღნიშნულ რაიონებში ამერიკის მეტოქეობის საწინააღმდეგოდ.

სპარსეთის მთავრობა ღებულობს აჯანყებულთა საწინააღმდეგო ზომებს.

დაშნაკელებმა, რომლებიც იმყოფებიან სპარსეთში, უკანასკნელ ხანებში გააძლიერეს თავისი მუშაობა. როგორც სჩანს, ისინი ღებულობენ უცხოეთის რომელიმე მთავრობისაგან სუბსიდიას. ყურადღებას იპყრობს ის გარემოება, რომ დაშნაკელები ელაქუცებიან გენ. ანდრონიკოვს, რომელზედაც, ცხადია, ამყარებენ იმედებს, როგორც მათ მიერ დაწყებულ ავანტიურისტულ გამოსვლების ხელმძღვანელზე.

ამერიკა მოითხოვს თავის წვლილს.

განნოვერი. „ნიუ-იორკ-გერალდი“-ს ცნობით, ამერიკის მთავრობამ კატეგორიულად განაცხადა, რომ ამერიკას განზრახული აქვს მოითხოვოს ანაზღაურება ამერიკის საოკუპაციო ჯარების შენახვის ხარჯსა და ამ მოთხოვნაში უარს მოკავშირეთა მხრივ მიიღებს ისე, როგორც აქტს, რომელიც ეწინააღმდეგება საერთოდ მიღებულ წესებს. „ჩიკაგო ტრიბიუნ“-ის ცნობით, ახლო მომავალში ამერიკის მთავრობის მიერ წარდგენილი იქნება მოკავშირეთა წინაშე ახალი მოთხოვნილება 23 მილიონი დოლარის გადახდის შესახებ, 1921 წ. მაისის 1-დან 1922 წ. მაისის პირველამდე ოკუპაციის საჭიროებისათვის გაწეულ ხარჯების ასანაზღაურებლად.

შრომის უნიტარულ კონფერენციის ეროვნულ საბჭოს ყრილობა.

ვარშავა. 12 მარტ. „იუმანიტეს“ ცნობით, შრომის უნიტარულ კონფედერაციის ეროვნულ საბჭოს საერთო კონფერენციაზე 54 ხმით 31 წინააღმდეგ მიღებულ იქნა რეზოლიუცია, მეზღვაურთა სინდიკატის მიერ შემოტანილი. ეროვნულ საბჭოს ყრილობა, ნათქვამია რეზოლიუციაში, მიმართავს ქვეყნის ყველა მშრომელთ მოწოდებით, რათა მხარი დაუჭიროონ ერთად ერთ კონფედერატიურ ორგანიზაციას, რომელიც წარმოადგენს სინდიკალისტურ მოძრაობას საფრანგეთში. ადასტურებს რა თავის ურყევ მისწრაფებას სინდიკალისტურ მოძრაობაში მილიონობის დაცვისადმი, ყრილობა უთითებს მშრომელთა ყურადღებას ე. წ. შრომის კონფედერაციისაკენ, რომელსაც ხელმძღვანელობს ჟუო და ამბ. რომლებიც აწარმოებენ პროფესიონალურ მოძრაობაში განხეთქილების პოლიტიკას. ყრილობა წინადადებას აძლევს ყველა ორგანიზაციებს, რომლებიც კიდევ არ ემხრობიან უნიტარულ საერთო შრომის კონფედერაციას, გამოარკვიონ თავისი პოზიცია. ყრილობა აცნობებს მათ, რომ მათ შეუძლიან დასწრება ორგანიზაციების დამფუძნებელ კონგრესზე, რომელიც ეკუთვნის უნიტარულ საერთო შრომის კონფედერაციას და რომელიც შესდგება ივნისის პირველამდე.

რეზოლიუცია თავდება იმის აღნიშვნით, რომ მხოლოდ უნიტარულ კონფედერაცია ატარებს ცხოვრებაში რევოლიუციონურ სინდიკალიზმის იდეას.

ვარშავა 11 მარტი დიუნუა გაზ. „ჰუმანიტეში“ მარტის 6-ს სწერს: „ტანს“ ავიწყდება რა, რომ მის სიტყვებს თვალ-ყურს ადევნებენ, არ ეშინია ადიარონს, რომ თითქმის მთელი შეტანილი თანხა, გერმანიისაგან მიღებული, ე. ი. დაახლოებით 17 მილიარდი, დახარჯულია სამხედრო ოკუპაციის მოხდენამდე გამოწვეული ხარჯებით. თუ საოკუპაციო ჯარების შენახვას მიუმატებთ 8.00000 კაცის შენახვას, რომელიც უჭირავს იარად ქვეშ ნაციონალურს ბლოკს მშვიდობიანობის დასაბრთხობად, მაშინ მივიღებთ ციფრებს, რომელიც ამბობს. ყოველივე მილიტარიზმისათვის, არაფერი ასანაზღაურებლად. დანგრეული ადგილები თავიანთი ნანგრევებით მოშვენებულ სიდიადეში ელიან სასწაულს, რომელიც მათ მოგვიწოდებს აღდგენისაკენ. ჩვენ ყოველთვის ვამბობდით, რომ ანაზღაურება წარმოადგენს მხოლოდ ყალბს წინადადებას საფრანგეთის აგრესიული ბურჟუაზიის გასამართლებლად. ეფარება რა აუცილებლობას აიძულოს გერმანია ვალების გადახდას, ბურჟუაზიას ყავს საომარ განწყობილებაში უდიდესი არმია და განაგრძობს ომს მშვიდობიანობის დროს. კაპიტალისტურ საფრანგეთან,—ამბობს გაზეთი,—რომელსაც არ შეუძლია თავისი ძალებით თავისი აღდგენა, არ სურს დაიხმაროს ამ საქმეში გერმანია. ეი რა უნდა იცოდეს საფრანგეთის დანგრეულმა ოლქებმა: ეი ის სინამდვილე, რომელიც უნდა გამოამზეურონს კომუნისტურმა პარტიამ.

საფრანგეთის პროლეტარიატის დახმარება

ბერლინი 24 მარტი, „როტე ფანე“ იუწყება: საფრანგეთის კომუნისტებმა, სინდიკალისტებისა და ხელოვნების წარმომადგენელთა დახმარებით, მოაწყვეს შემოწირულებათა შეკრება რუსეთის დამშეულთა სასარგებლოდ. შეკრებილ ფულით ნაყიდია ბრინჯი, რომელიც უკვე დატვირთულია გემზე, რომელიც მარსელიდან წავიდა ადესაში. სულ გაგზავნილია 200 ტონი სურსათი, მათ რიცხვში 110 ტონი ბრინჯი, 11,000 კილ. ქონი, 11,000 კილო ხორცის კონსერვები, 10,000 კილო კაკაო და 10,000 კილო შოკოლადი. ნაწილი პროდუქტებისა ხმელეთით მეცისა და შტეტინის გზით გაიგზავნება რუსეთში.

პოლონეთი და ჩეხოსლოვაკია.

ნაუენი. 24 მარტ. „პრაგა“ უარყოფს ხმებს შესახებ პოლონეთისა და ჩეხოსლოვაკიას შორის დადებულ კონვენციისას. ეს ხმები გამოწვეულია პოლონეთის ბალტიის სახელმწიფოებთან მოლაპარაკების დამარცხებით.

ინგლისის პოლიტიკური განყოფილება.

ლონდონი. 11 მარტ. „დეილი ქრონიკი“ სწერს: საჭიროა ვაუწყოთ საზოგადოებას, რომ კაბინეტი და კოალიცია საშიშარ მდგომარეობაშია. ცნობილი უნიონისტების ელემენტების მოქმედებასთან დაკავშირებით ჯორჯ იუნჯერის მეთაურობით პრემიერის მდგომარეობა ერთობ მძიმე შეიქნა. „დეილი-მეილი“ ლოიდ ჯორჯის შესახებ სწერს: „პრემიერის მუქარა გადადგომის შესახებ, თუ რომ კონსერვატორული პარტია მონურად არ დაემორჩილება მას, ფრიად დამახასიათებელი მომენტია. მისი მიზანია აიძულოს უნიონისტები იუნჯორის ჩამოშორებას. რად მიიყვანეს? პარტიის მრავალს წევრს თავი მოაბეზრა პრემიერის მონერებმა. ისინი ფიქრობენ, ლოიდ ჯორჯს რომ დამორჩილდნენ, პარტიას მოელის დამარცხება, განსაკუთრებით თუ მხედველობაში მივიღებთ უკანასკნელ დამატებითი არჩევნების შედეგებს. თუ რომ ლოიდ ჯორჯი გავა კონსერვატორებს შეეძლებათ უარჰყონ კოალიციური იარლიკი, რომელიც ეგრე არა პოპულიარულ მხარეში შესძლებენ აღდგენას პარტიულ მთავრობის ტრადიციულ სისტემისას.

„მორნინგ პოსტი“ ითვალისწინებს რა ლოიდ ჯორჯის გადადგომის აუცილებლობას, პირდაპირ კითხვას აყენების მის მოადგილეზე, ჩემბერლენს შეეძლო კაბინეტის მოწყობა, მაგრამ ის ერთობ დაკავშირებულია ეხლანდელ მთავრობის მეთაურთან. მას მოუხდებოდა მისი საყვარელი შეფის პოლიტიკის გაგრძელება რომელიც მოწონებული არ არის პარტიის დიდი უმრავლესობისაგან. ერთად ერთ მისაღებ კანდიდატად პრემიერის პოსტზე არის ბალფური, რომელიც სარგებლობს ერთნაირი პატივისცემით, როგორც ინგლისში ისე საზღვარ-გარეთ. მთავრობის წინააღმდეგ განწყობილება ძლიერდება. გაზეთი „ტაიმსის“ სიტყვით მინისტრი-უნიონისტები მომხრენი არიან ლოიდ ჯორჯთან საერთო მუშაობისა, მაგრამ პარტიულ მასის განწყობილება ასეთი არ არის. არსებითად ხაზს უსვამს გაზეთი, კოალიცია არ არსებობსო.

სამოქალაქო ომი ირლანდიაში.

ნაუენი. 25 მარტ. ბელფასტში არეულობა გრძელდება. მოკლულია ორი პოლისმენი. კათოლიკურ ეკლესიასთან ბომბა გაისროლეს. დაჭრილია ორი უცნობი ქალი.

რომი. 25 მარტ. დე-ვალერის მიერ შედგენილი რაზმი თავს იყრის ულსტერის საზღვრებთან: შიში აქვთ მოსალოდნელ შეტაკებისა.

მოსკოვი. 26 მარტ. ირლანდიის მცირე რაზმი შეიჭრა უელსში. დაანგრიეს რამდენიმე ხიდი, გადასჭრეს ტელეგრაფის და ტელეფონის მავთულები.

გერმანიის კონტრიბუციის გარშემო.

მოსკოვი. 27 მარტ. ბერლინის კორესპოდენტი „დეილი კრონიკლი“ სწერს: გერმანიის არავითარ მთავრობას არ ძალუძს დასთანხმდეს რეპარაციულ კომისიის მოთხოვნილებას და დღევანდელი მთავრობა ყოველ შემთხვევაში ამას არ იზამს. როგორც კორესპონდენტი აღნიშნავს, ახალი მარკის კურსის მდგომარეობა, გამოწვეული რეპარაციულ კომისიის მოთხოვნილებით სრულიად დაამხობს გერმანიის ბიუჯეტს და მიიყვანს მას ფულის ტრიალის სრულ დაშლამდე.

ბრიტანეთის არმიის შემცირება.

მოსკოვი. 27 მარტი. ჰანოვერიდან იუწყებიან, რომ ხანგრძლივი კამათის შემდეგ ინგლისის თემთა პალატაში მიღებულ იქმნა მთავრობის წინადადება ბრიტანეთის არმიის შემცირებისა.

რუს მონარქისტების დატუსაღება.

მოსკოვი. 26 მარტი. ვარშავაში დაიწყო ჩხრეკა და დატუსაღება რუსი მონარქისტებისა. დაჭერილია 17 კაცი. მათ შორის ნოვიკოვი, გეშელმანი და გორლოვი. ნაწილი ტუსაღებისა დაკითხვის შემდეგ ვარშავიდან გაძევეს.

რუმინიის კავშირი სამხრეთ სლავიასთან.

მოსკოვი. 25 მარტი. ლონდონის ცნობით ვენის კორესპონდენტი „დეილი გერალდისა“ იუწყება რომ რუმინიისა და სამხრეთ სლავიას შორის ხელშეკრულება დაიდვა, რომლის ძალით უკანასკნელი ვალდებულებულ სთვლის თავს რუმინიის დასახმარებლად რუსეთთან ომის შემთხვევის დროს. თავის მხრით რუმინია გარანტიას იძლევა, რომ უზრუნველყოფს ვრანგელის ძალის შესაძლებლობას რუმინიის ტერიტორიაზე სამხრეთ როგორც რუსის არმია. ოფიციალური ვაზეთი სამხრეთ სლავის საგარეო საქმეთა სამინისტრო—აცხადებს, რომ სამხრეთ სლავიის პოლიტიკა რუსეთის მიმართ ნეიტრალური არ უნდა რჩებოდეს. არავითარი მოლაპარაკების წარმოება არ შეიძლება უკანონო მთავრობასთან, რომელიც დამყარებულია ტერორზე. სამხრეთ სლავიამ უარი [illegible] და გადაჭრით [illegible] კანონიერის რუსეთის [illegible] ში.

ვრანგელის კუნძულის „ანექსია“

მოსკოვი, 27 მარტი. ნიუიორკის გაზეთების ცნობით ინგლისური ექსპედიცია გადმოისხა ვრანგელის კუნძულზე, რომელიც მდებარეობს ჩრდილოეთით ყინულიან ოკეანეში ბერინგოვის სრუტიდან და ადიმართა ბრიტანეთის დროშა. პოლიარული მკვლევარი სტეფენსონი კანადის პრემიერს ტელეგრამით ატყობინებს, რომ ის უძღვნის კუნძულს კანადას. „დეილი კრონიკლის“ აზრით სტეფენსონს არავითარი უფლება არა ქონდა ვრანგელის კუნძულის ანექსიისა იმ უბრალო მიზეზისა გამო, რომ ის უკვე ეკუთვნის რუსეთს. ბრიტანეთის დროშის ადმართვას გაზეთი სთვლის ყოვლად უმნიშვნელოდ.

საბჭოთა რუსეთის ცნობის გარშემო.

მოსკოვი. 27 მარტი. გაზეთები სინდიკატ ლოიდ ნორდლიფისა „ტაიმსი“ აგრეთვე „მორინგ პოსტი“-ს და სხვა თავის მოწინავე წერილებში 21 მარტიდან სასტიკად კიცხავენ პოლიტიკურ კურს საბჭოთა რუსეთის ცნობის საკითხისას, როცა საჭიროთა სთვლიან რუსეთთან სავაჭრო დამოკიდებულების აღდგენას და ამავე დროს არა სცნობენ მის მთავრობას. ხოლო სანამ უცხოელ კაპიტალს მიიზიდავდეს, რუსეთმა უნდა მისცეს უცხოელ კაპიტალისტებს პირობა არა მარტო ძველი ვალების გადახდისა, აგრეთვე შესახებ უზრუნველყოფისა ახალი კაპიტალის ხელშეუხებლობაში.

იტალიის ხაზღვაო მუშების გაფიცვა.

რომი. 25 მარტი. საზღვაო მინისტრმა რომში განაცხადა, რომ მუშათა კომისიამ კითხვა აღძრა შერეული კომისიის მოწყობისათვის ზღვაოსნობის საკითხის გადასაწყვეტად და იტალიის ნავთ-სადგურის ცხოვრების მოსაწესრიგებლად. გაფიცვა უინციდენტოდ გრძელდება. ტრანსპორტის მუშების საერთაშორისო ფედერაციამ გაფიცვის კომიტეტს განუცხადა, რომ არც ერთი ხომალდი მიმართული იტალიის ნავთსადგურისაკენ არ იქნება განტვირთული უცხოელ ნავთსადგურებში.

უცხოეთის ეკონომიური ცხოვრება

შეერთებული შტატები

შეერთებული შტატების (ამერიკა) საწარმოო ძალთა განვითარება ამ უკანასკნელ 20 წლის განმავლობაში შემდეგ ციფრებში გამოიხატება:

	1910 წ. მილ.	1920 წ. მილ.
მცხოვრებნი	76	106
ეროვნული სიმდიდრე	88,517	350,000
ფულის ტრიალი	2,173	5,676
საანგარიშო პალატათა ბრუნვა	84,182	492,920
ბანკებში მიბარებული	7,230	37,683
სახელმწიფოს შემოსავალი	567	6,704
შემოტანა	1,304	8,108
გატანა	849	5,238
ნახშირის ამოღება ტონებში	240	576
ნავთი (გალონებით)	2,267	18,622
სიმინდის მოსავალი	2,105	3,232
პურის მოსავალი	522	787
პირუტყვი (დირებულება დოლარ.)	2,228	8,507
გემის შენება (ტონებში)	394	3,880

იტალია

იტალიის ეკონომიური პერსპექტივა 1922 წლისათვის პროფ. მორტარას ცნობებით (Prospektive Economih) შემდეგში გამოიხატება:

ხორბალი. ხორბლის მარაგი მსოფლიოში ისე დიდია, რომ მოთხოვნილებას აღემატება. ამიტომ არ არის მოსალოდნელი ხორბლეულის გაძვირება.

ღვინო. მეღვინეობამ ვერ მიაღწია ომამდე არსებულ დონეს. ღვინის ექსპორტი არ იზრდება, ვინაიდან იტალიის მეღვინეობა ვერ უძლებს უცხო ღვინის კონკურენციას.

აბრეშუმი. აბრეშუმსა და მის პროდუქტებზე მოთხოვნილება და ფასი იზრდება. იტალიისათვის ამას დიდი მნიშვნელობა აქვს, ვინაიდან ის გამოა-

ცოცხლებს ეხლა შეჩერებულ სართავ ქარხნებს.

ნახშირი. ნახშირის ფასი კიდევ იწევს დაბლა, მსოფლიოს მაშტაბით ნახშირის ამოღება სისტემატიურად იზრდება, რაც საშუალებას აძლევს იტალიას ნახშირის მარაგი იქონიოს.

ახალი ამბები

— **მაძებარი ძალლები.** მთავარი მილიციის სამმართველოს ცენტრალურ სისხლის სამართლის—სამაძებრო განყოფილება შეუდგა მაძებარ ძალლების გაწვრთნის მოწყობას; 5—6 თვის შემდეგ შესაძლებელი იქნება არა რიგულ სამაძებრო საქმეებისათვის ამ ძალლების გამოყენება.

— **ჩათახის ქარხანა.** სახ. კომისართა საბჭომ გადასდო 300.000 მან. ოქროთი ჩათახის ქარხნის აღსადგენად. მთავარ ინჟინრად დანიშნულია ინჟ. გ. ზ ქურდიანი. განსაკუთრებული კომისია იმუშავებს ქარხნის აღდგენის და მისი დაწყებითი მოქმედების გეგმას.

— **აღწერა.** მცხოვრებთა აღწერა ქ. ტფილისში წლის დამლევისთვის ამის გადადებული.

— **შინაგან საქმეთა კომისარიატში.** შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატის საინსტრუქტორო-საინფორმაციო განყოფილების მიერ შემუშავებულია დაწვრილებითი ინსტრუქცია სამაზრო და საქალაქო აღმასკომების საინსტრუქტორო-საინფორმაციო ქვეგანყოფილებისთვის. ინსტრუქცია ნათლად უჩვენებს ქვეგანყოფილებათა ფუნქციებზე, რომელნიც განსაზღვრავენ ამ ცნობების ხასიათსა და შინაარს რომელთაც ქვეგანყოფილებები უნდა აწოდებდნენ ცენტრალურ აღმასრულებელი კომიტეტსა შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატის საშუალებით.

— **დროებინი მომზადება.** სახალხო ჯანმრთელობის სახალხო კომისარიატის სასანიტარო-საეპიდემიოლოგია განყოფილება ამთავითვე ამზადებს მასალებს, ზაფხულზე მოსალოდნელ ძლიერ ეპიდემიის ხოლერის წინააღმდეგ საბრძოლველად.

— **საქართველოს საზღვაო ტრანსპორტი.** რადგან საზღვაო ტრანსპორტის სამმართველო სამეურნეო ანგარიშზე გადადის, წინადადება მიეცათ ყველა ნავთსადგურების გამგეთ, სამუშაოს უფროსებს და საზღვაო „აგენტებს. რათა არავითარი სამსახური, როგორიც არის მაგ. რემონტი, მცურავი საშუალებებით სარგებლობა, საქონლის გადატანა, მგზავრების და სხვა, არ გასწიონ კრედიტით, თუ არ იქნეს ფასი ნაღდათ გადახდილი; გამონაკლისს სამხედრო უწყება შეადგენს. ამ ბრძანების აცილება შესაძლებელია მხოლოდ ყოველ კერძო შემთხვევისათვის საზღვაო ტრანსპორტის სამმართველოს ნებართვით.

— **საქართველოს ნავთსადგურებში.** მარტის 22-ს ბათომში მოვიდა იტალიური გემი „აფრიკა“ სტამბოლიდან, სხვა და სხვა საქონლით 140 ტონისა და 13 მგზავრით და 7 იალქნიანი გემი. იმავე რიცხვში ნავთსადგურიდან გავიდნენ—ფრანგული გემი „სახარა“ სტამბოლში და საბჭოთა განთავისუფლებული“—ფოთში, 3700 ფუთი საქონლით და 54 მგზავრით და 4 იალქნიანი გემი 2840 ფ. საქონლით. მარტის 22-ს ნავთსადგურში იდგა 4 გემი და 54 იალქნიანი.

— **მადარიასთან ბრძოლის ორგანიზაცია.** ამ დღეებში სახ. ჯანმრთელობის სახ. კომისარიატის სასანიტარო-საეპიდემიოლოგიო განყოფილების შესდგა ორი სხდომა ციმბ ნაზარეტიანის თავმჯდომარეობით მალარიასთან ბრძოლის ორგანიზაციის საკითხის განსახილველათ ამიერ-კავკასიის მაშტაბით. სანამ ადერბეიჯანის და სომხეთის წარმომადგენლები ჩამოვიდოდნენ, არჩეულ იქნა კომისია, რომელსაც დაევალა შეკრიბოს საჭირო მასალები და შეიმუშავეს. დებულების პროექტი ამიერ-კავკასიის მალარიის საწინააღმდეგო კომიტეტის შესახებ.

— **შრომის დაცვა.** შრომის დაცვის განყოფილების სანიტარული და ტექნიკურ ინსპექტორების სხდომაზე, რომელიც ამ დღეებში შესდგა, ტექნიკურ ინსპექტორ ინჟ. მანევსკიმ გააკეთა მოხსენება ტექნიკურ ინსპექციის მუშაობის შესახებ წარსულ წელში. ტექნიკური ინსპექცია დაარსებულ იქნა 1921 წ. აპრილში სამი ტექნიკურ ინსპექტორის შემადგენლობით, რომელთაგან ორი ტფილისში იყო და ერთი ბათომში. ივნისში ეს რიცხვი გადიდებულ იქნა ოთხამდი, ორთქლის ქვაბებზე ზედამხედველობის გადაცემის გამო, ხოლო შემდეგ კი დაარსებულ იქნა ტექნ. ინსპექტორის თანამდებობა სოხუმში. მის რაიონებში, ტყიბულის ტ ჭიათურის მადნეულებში, წარსულ წელს შესრულებულ იქნა 613 პირველი გამოკვლევა და გამეორებითი 123. ქვაბების მუდმივ ეფამხედველობის მეოხებით მ. ფეულ იქნა შესამჩნევი შედეგები და აკილებული იქნა მრავალი დეფექტები. შენობების უმრავლესობა თხოულობს კაპიტალურ შეკეთებას. ყველა დეფექტების თავიდან ასაცდენათ და უბედურ შემთხვევათა წინასწარ გასაფრთხილებლად ტექნიკური სექციის მიერ გამოხმაურებულია მთელი რიგი საშუალებები.

— როგორც გადმოგვცემენ, საქართველოს სოციალისტ რევოლიუციონერთა პარტიის ყრილობის პარტიიდან გამოგზავნილ იქნ. ლორთქიფანიძე, ოსიეგ გობეჩია, ილ. ნუცუბიძე, ილ. კაკაბაძე, ვ. მართარაძე და მ. ჭანიშვილი.

— გამოვიდა და ისყიდება წ. კ. გ. კავ. წიგნის „მაღაზიაში ს. კაკაბაძის „საქართველოს ისტორია“ ახალი საუკუნეების ეპოქა 1500—1810 წ.წ. წერა-კითხვის გამავრცელებელი საზოგადოების გამოცემა. წიგნი დიდი ფორმატისა. შეიცავს 280 გვერდს და ღირს 70,000 მან.

— **ხაბინაო საქმე.** ტფ. განსვირთვისათვის მომუშავე კომისიები გაუქმებულია.

— **შრომის დაცვის კანონების დარღვევისათვის.** საქარ. პროფკავშირების საბჭოს შრომის დაცვის განყოფილების კოლეგიის დადგენილებით შრომის დაცვის კანონების დარღვევისათვის დაჯარიმებულია: კამარიანი 10 მილ. მან., ბაგირიანი, ისფანდიაროვი, ჩალაკიანი 5 მილ. მან, არშაკი, სათაღიანი, ნაზიმოვი და კამალოვი 3 მილ. მ.ნ.

— **ქურდობა.** სახ. სასურსათო კომისარიატის საწყობიდან (სახლ , 5, სოლ. ქუჩა) მოპარულ იქნა 473 არშინი მატერია. სისხლის სამართლის მილიციის გამოძიებით გამოიარკვა, რომ ქურდობა ჩაიდინეს მცირე წლოვან ლაღლოიანცმ და აკოპიანცმ, რომელთაც ადმოაჩნდათ დაკარგული საქონელი.

— **პროფმოძრაობის და პროფინტერნის კვირა** სკ. პროფ. კავშ. საბჭოს სეკრეტარიატსა და სრულიად რუსეთის პროფკავშირების საბჭოს კავკასიის ბიუროს მიერ არჩეულია კომისია პროფმოძრაობის და პროფინტერნის კვირის წარმოწყობა. 1-დან 7 აპრილამდე, რომელშიაც შედიან: ამხ, ნიკო კიკნაძე, ოდილოვაძე, ყურულაშვილი. მხიტაროვი და გიუსმანი, პროფმოძრაობის და პროფინტერნის კვირის წარმოწყობა პროვინციებში მიენდო: ბათომში—ამხ ბიასეკკოვს, ფოთში—ამხ. ბარამიძეს. ქუთაისში—ამხ. მიქაძეს. ბორჯომში—ამხ. მიხაილოვს და ტყიბულში და ჭიათურაში—მთამადნის მუშების პროფკავშირს.

ფოსტელთა შორის

I

დღეს, როდესაც საქართველოს საბჭოთა მთავრობას უხდება ახალ ფორმებში შექმნა მუშურ-გლეხურ სახელმწიფოსი, მას ბევრი დაბრკოლებები ეღობება წინ, რომელიც არ აძლევს საშუალებას შესაფერისად მოაწყოს ის დარგი ამა თუ იმ დაწესებულებისა, რომელსაც სახელმწიფოსთვის დიდი მნიშვნელობა აქვს.

დღეს ყოვლად შეუძლებელია იმის უარყოფა, რომ ჩვენს მთავრობის მოქმედებაში ბევრი დეფექტებია, რომელიც აძლევს საშუალებას შავ ელემენტებს, რომ ათასნაირი ჭორი გაავრცელონ საბჭოთა რესპუბლიკის წინააღმდეგ და ამით სახელი გაუტეხონ მუშურ-გლეხურ სახელმწიფოს; დიახ, თამამად შეიძლება ითქვას, რომ დღეს ყველა უარყოფითი მხარეებზე გვითითებს და რაც დადებითია იმაზედ კრინტსაც არავინ სძრავს.

ამასთანავე უნდა ითქვას, რომ დღეს ბევრი არ არის ისეთი სახელმწიფოებრივი დაწესებულება, რომელსაც დეფექტი არ ჰქონდეს თავის მუშაობაში, მაგრამ ყოვლად შეუძლებელია, რომ ფართო საზოგადოების მიმართ არ იქნას აღნიშნული ის დადებითი მხარეები მუშაობისა, რომელსაც აქვს ადგილი ამა-თუ იმ დარგში.

მხედველობაში მაქვს ისეთი დაწესებულება, რომელიც მენშევიკურ მთავრობის წასვლისას გაძარცულ იქმნა და რაც დარჩა, ისიც სრულებით გაფუჭებული. ეს გახლავს ფოსტა-ტელეგრაფი. ვისაც უნახავს ფოსტა-ტელეგრაფი მენშევიკების ბატონობის დროს და დღესაც, მისთვის ადვილი იქნება, რომ შეაფასოს ის მუშაობა, რომელსაც აწარმოებენ ამ დარგში ძმები ყამარაულები. მათმა თავდადებულმა და დაღლილავმა მუშაობამ შექმნა საქართველოსათვის ისეთი ეროვნული სიმდიდრე, რომელსაც დღეს, როდესაც გვიხდება მუშურ-გლეხური სახელმწიფოს აშენება, მეტად დიდი მნიშვნელობა აქვს.

მეტად უნუგეშო მდგომარეობაში მყოფ უწყებას, რომელსაც პატარა სახელოსნოც არ გააჩნია, ასეთ პირობებში მოუხდათ ძმებს ყამარაულებს მუშაობა და ძლიერ მცირე დროში (სამი თვის) შექმნეს ისეთი ქარხანა, რომელიც რამოდენიმე განყოფილებებს შეიცავს და სადაც მზადდება ამ დარგისთვის იმდენი სხვა და სხვა მასალები, რომელთაც თამამად შეიძლება ითქვას, რომ ამიერ-კავკასიისთვისაც საკმაოა. ამასთანავე უნდა აღინიშნოს, რომ ძმებ ყამარაულებს განზრახული აქვთ მოაწყონ საქართველოში უმავთულო ტელეფონები, რომლითაც საშუალება ექმნება საქართველოს ქალაქებსა და სოფლებს მჭიდრო დამოკიდებულებისა ერთმანეთ შორის. ერთი სიტყვით აწეწილ-დაწეწილი უწყება ისე მოეწყო, რომ მოლოდინსაც კი გადააჭარდა.

დღეს არამც თუ ამიერ-კავკასიის, არამედ სხვა მხარეებში არ სდგას ფოსტა-ტელეგრაფის უწყება იმ სიმაღლეზე, როგორც არის საქართველოს ფოსტა-ტელეგრაფი.

საკითხავია, თუ როგორ ან და რა საშუალებით მოეწყო ასეთი მექანიკური ქარხანა ასეთ მუშათა ხელის სიძვირის და სპეციების სიმცირის დროს, და აი აქ არის უმთავრესი დადებითი მხარეები ძმებ ყამარაულის მოქმედებაში, რომელნიც დღე და ღამე მუშაობდნენ მხოლოდ იმისათვის, რომ აღნიშნული დაწესებულება დაეყენებიათ იმ სიმაღლეზე, რომლითაც დღეს ყველა ქართველს შეუძლია იამაყოს.

არ აუფილა არცერთი კვირა, რომ ფოსტა-ტელეგრაფის, ტელეფონის და რადიო სადგურის მუშა-მოსამსახურეებს არ ქონოდათ კვირეული, სადაც მთელი დღის განმავლობაში სხვა და სხვა დარგებში ხდებოდა მუშაობა, რომელშიაც რასაკვირველია ადგილობრივი მუშა-მოსამსახურეთა კავშირიც ღებულობდა მონაწილეობას და ყველა ეს რაც რამოდენიმე თვის განმავლობაში შესწირეს ჩვენს რესპუბლიკას ყამარაულებმა. ჩვენს სრულს იმედს გამოვსთქვამთ, რომ მათი მუშაობა ამით არ დასრულდება და მომავალში გაორკეცებულ მათი მუშაობით გვექნება ჩვენს დედაქალაქში არამც თუ ის ერთი მექანიკური ქარხანა, რომელიც დღეს მოქმედებს, არამედ მეტიც.

ჩვენ რევოლიუციის და სოციალიზმის მტრების გასაგონათ ხმა მაღლა უნდა ვსთქვათ, რომ იმ დროს, როდესაც იგინი ავრცელებენ ხმებს, ვითომც საბჭოთა რესპუბლიკა ანადგურებდეს და ანგრევდეს მრეწველობას, არის ისეთი დარგები, რომლის მგზავსი, არამც თუ ასეთ პირობებში როგორშიაც ჩვენ გვიხდება მუშაობა, არამედ მშვიდობიანობის დროსაც კი არ არსებობდა.

ერთი სიტყვით მიუდგომლად უნდა ითქვას, რომ ზემოდ აღნიშნულ უწყებას მართლაც შესაფერისი ხელმძღვანელი და პატრონი ჰყავს

მაგრამ საჭიროა ამასთანავე აღნიშნულ იქმნას ის არა სასიამოვნო მოვლენები, რომელსაც ადგილი აქვს ამ უწყებაში. როგორც გადმომცეს სახელმწიფო ენას თანდათანობით ეკარგება ის მნიშვნელობა, რომელიც უნდა ეჭიროს.

ჩვენ სრულ იმედს გამოვსთქვამთ რომ ამას მეტ ყურადღებას მიაქცევენ და შეძლებისამებრ იქმნება დაცული სახელმწიფო ენა.

გრაფო.

საგანგებო დადგენილება

ტფილისის აღმ. კომ. საბინაო, სადგურო-სამრეწველო შენობების და საწყობ ადგილებზე.

საერთო დებულება

1. ტფილისის აღმ. კომიტეტის კომუნალურ განყოფილებასთან (კომ. მეურნ ნ.) არსებული სექციის საოჯახო მეურნეობა იცვლება კომეგნ. მეურნეობის საბინაო განყოფილებას (ბინ. განყოფილება) სახელწოდებით.

2. კომ. მეურნეობის აღნიშნული განყოფილება აწარმოებს ყოფილ ქალ ქის თვითმართველობის საკუთარ სახლებს, აგრეთვე იმ სახლებს (რომელსაც მუნიციპალიზაცია ჯყვეს და საბჭოთა სახლებს აგრეთვე 10 პროც. ხაბინაო ფონდისას, რომელიც შემდეგ ნაირად შედგება: ერთი მეათედი ნაწილი საბინაო შენობებისა კერძო მესაკუთრეთა სახლებისა და საცხოვრებლად არენდათ მიცემული გადადის საბინაო განყოფილების განკარგულებაში იმ შემთხვევაში, თუ რომ ოთახების რიცხვი აღნიშნულ სახლისა აღწევს ათ და კიდევ მეტს. იმ შემთხვევაში, როცა აღნიშნულ სახლში ოთახები დაკავებულია ნორმის მიხედვით, ათი პროცენტის ფონდისათვის უნდა გადადგეს პირველი განთავისუფლებული ოთახები. ათი პროც. ფონდისათვის გადაცემულ ოთახებისათვის სახლის პატრონები მიიღებენ ფას მდგურებიდან; ჩასახლებას კი ამ ოთახებში აწარმოებს საბინაო განყოფილება.

შენიშვნა: ა) სახლები, რომელშიაც 25 პროც. არა ნაკლები ოთახებია დაჭერილი საბჭოთა მოსამსახურეებისა და მუშების მიერ (პირველი კატეგორიის პირნი, რომელიც იხდის ბინის ქირას; განთავისუფლებულია ზემოაღნიშნულ 10 პროც. ფონდში გადარიცხვისაგან.

3. ყველა სახ. კომები უფლდ გადაეცეს საბინაო განყოფილებას ყველა ფუნქცია სახ. კომებისა გადადის სახლის პატრონებზე (არენდატორებზე ანუ მოურავებზე).

საბინაო შენობებზე

4. ყველა სახლები, გარდა მუნიციპალურისა გადაეცემა სახლის პატრონებს და ენიჭებათ მათ უფლება მფლობელობისა, განკარგულებისა და განსხვისებისა;

5. კერძო მესაკუთრეთა სახლებს განაგებს მესაკუთრენი, ანუ მათი რწმუნებული პირნი. მათ მოვალეობას შეადგენს: სახლის დაცვა, მთელი რემონტი, მეზობლის შენახვა: განათება სახლის ნომრებისა, კიბეებისა, ტროტუარებისა მ ეებარე ქუჩის ნაწილში და საერთოდ შესრულება ყველა სანიტარულ და ადმ ნისტრაციულ მოთხოვნილებისა და განკარგულებისა.

6. კერძო მესაკუთრეთა სახლებში და იმ სახლებში რომელიც არენდათ მიცემულია სახლის პატრონებს და არენდატორებს სრული უფლება აქვთ თავიანთი საჭიროებისამებრ გასცენ თავისუფალი ბინები, გარდა 10 პროც. საბინაო ფონდისა (ბინის ფასზე და ნორმაზე დადგენილების დაურღვეველად.)

7. ქირის გადამხდელნი საბინაო ქირის მიღებაში ორ კატეგორიაში იყოფებიან.

1. კატეგორია: უმუშაონი, რომელნიც არიან რეგისტრაციაში გაკეთებული შრომის ბირჟაზე, ის პირნი რომელნიც იმყოფებიან სოციალურ უზრუნველყოფის ქვეშ, წითელი არმიელნი, მუშები, და მოსამსახურენი სახელმწიფო დაწესებულებებისა, რომელთაც არა აქვთ შრომის გარეშე შემოსავალი.

2 კატეგორია: დანარჩენი მოქალაქენი.

8. ორთავე კატეგორიის პირნი იხდიან ბინის ქირას მთელი გამოსაყენებელ სივრცისა, რომელიც დაჭერილი აქვს მათ და მათ სახლობას, რომელიც იმყოფებიან მის ხარჯზე.

9 დამყარებული იქნება დაკავებული სივრცის ნორმა ყველა მოქალაქის გამოუკლებლად სულზე არა მეტი 25 კვ. არშინის და ნორმის ზევით 30 კვ. არშინიან ერთი კაბინეტის მიცემით სულზე პასუხმგებელ მომუშავეთათვის, პრაქტიკის მოწარმავე ექიმებისათვის, პროფესორებისათვის, რეკონვალესცენტებს—ექიმებს გარდა, კაბინეტისა ეძლევა კიდევ მისაღები ოთახი.

10. პირველი კატეგორიის მიმართ წესდება მაგარი ბინის ფასები 1000 მ. დაკავებულ მოცულობის თითეულ კვ. არშინზე.

შენიშვნა: ძირიანად ბინის ფასებს ემატება სადაც არსებს.

ა) ვანა—3 პროც.

ბ) წინა კარებით შესავალი 3-პროც.

გ) შუშაბანდი—3 პროც,

დ) სამზარეულო—3-პროც.

შენიშვნა: გასავალი ოთახებში რომელიც იხმარება არა საცხოვრებლად, არამედ ბინის ერთი ნაწილის მეორისთან შესაერთებლად გამოიანგარიშება საფასურ მოცულობის რიცხვიდან და ფასობს როგორც შუშაბანდი.

შენიშვნა: ე) საცხოვრებელ სარდაფების და ნახევრად სარდაფიან სართულების სამინდო ფასი მცირდება 50-პროც.

11. ყველა დანარჩენი მოქალაქენი იხდის ბინის ფულს სახლის პატრონთან შეთანხმებით.

12. პირველ კატეგორიის მიერ საბინაო ქირა შეტ ნილი უნდა იქმნას მიმდინარე თვის ბოლოს

13. დღიდან ამ დადგენილების განცხადებისა სახლის პატრონებმა (მოურავებმა და მოიჯარადრეებმა) ორი კვირის განმავლობაში უნდა მისცენ განცხადება ქალაქის აღ კომიტეტში, რომ ისენი შედიან საკუთარი სახლების მფლობელობაში, რომლის შემდეგ მათ შეეძლებათ შეკრიფონ თავიანთი მდგურებიდან ბინის ქირა: პირველი კატეგორიის მდგურებიდან პირველი აპრილიდან 1922 წ. და დანარჩენ მოქალაქეებიან 1921 წლის 1 ნოემბრიდან, ქალაქის რევკომის № 50 ბრძანების მიხედვით და 1 აპრილიდან მიმდინარე წლისა თანახმად § 10 ამა სავალდებულო დადგენილებისა.

14 სახლის პატრონები ვალდებული არიან მოახდინონ მიღები რემონტი, როგორ კ პატალური, ისე წვრილი.

15. სახლის პატრონები დაუყოვნებლივ შეუდგებიან დაუმთავრებელ და დანგრეულ სახლების დამთავრებას იმ ანგარიშით, რომ ასეთი დასრულებული იქმნას არა უგვიანეს 1923 წლისა. წინააღმდეგ შემთხვევაში აღნიშნული სახლები კომ. მეურნეობის მიერ გაცემული იქნება გრძელ ვადიან იჯარით, უმთავრესად საზოგადო ორგანიზაციებზე,

16 ყველა სახლის პატრონები, რომელნიც დღიდან ამ დადგენილების გამოქვეყნებისა დაიწყებენ დაუმთავრებელ სახლების დამთავრებას, აღდგენას ან ნგრეულებისას, ანუ არა საცხოვრებელ შენობებისას, ანუ ახალი საცხოვრებელი შენობების აგებას, მიიღებენ შეღავათს იმ აზრით, რომ ამ შენობებზე არ გავრცელდება ნორმა აღნიშნული § 2 და 9-ში და 10 ამა დადგენილებისა და ისინი თავისუფლდებიან ქალაქისა და მუნიციპალურ გადასახადიდან.

17) სახლის პატრონებს მდგმურების გამოსახლება შეუძლიათ მხოლოდ სახალხო სასამართლოს გადაწყვეტილებით.

შენიშვნა: პირველი კატეგორიის პირნი გადმოსახლებას ექვემდებარებიან სახალხო სასამართლოს დადგენილებით მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ რომ ისინი სისტემატიურად არ იხდიან ბინის ქირას.

ტფ. აღმასრულებელ კომიტეტის თავმჯდომარის მოადგილე:

ილ. წიგნიაძე.

რედაქტორი—სარედაქციო კოლეგია
გამომცემელი— მთავარი კომიტეტი.

დაკარგე სახელმწიფო უნივერსიტეტის სიბრძნის-მეტყველების ფაკულტეტიდან მოცემული პირადობის მოწმობა იპოლიტე კაკულიას სახელზე ჩითვალოს გაუქმებულად.

241

დაკარგე ტფილისის პოლიტექნიკუმის გეონომიური დარგიდან მოცემული მატრიკული (სალექციო წიგნაკი) ნიკოლოზ მალაქიას ძე კეციდის სახელზე ჩითვალოს გაუქმებულად.

240